

[Handelsministeren.]

kunne tænkes i Fremtiden. Det gaar vist ikke an at vedtage en Lovbestemmelse, der paa denne Maade vilde lægge bestaaende Næringsforhold Hindringer i Vejen, og hvad der gælder Slagterierne, gælder jo ogsaa Mejerierne — jeg henviser i denne Forbindelse til det store Mejeriselskab Trifolium her paa Sjælland. Jeg tror, det vilde være ganske i Strid med baade Mejeriernes, Landmændenes og det store forbrugende Publikums Interesser, om man gik til at træffe Foranstaltninger, som i Fremtiden umuliggjorde nu bestaaende Forhold paa dette Omraade.

Jeg skal dernæst gøre nogle Bemærkninger om det Afsnit af Lovforslaget, der hedder: Omførsel af Varer. Der er allerede gjort forskellige Bemærkninger angaaende dette Afsnit, der begynder med § 36. Jeg har dog ikke Indtryk af, at nogen i Virkeligheden har gjort nogen reel Indvending mod disse skærpene Bestemmelser om Omløben med Varer. De er sikkert ogsaa i det væsentlige rigtige, og jeg kan i denne Forbindelse sige, at den gamle Bestemmelse om, at Husflidsgenstande fra Hammerum med flere Herreder endnu kan omføres, efterhaanden har mistet enhver Art af Berettigelse, og jeg tror, at jeg kan sige, at der var almindelig Enighed derom i Næringslovskommissionen. Man er nemlig ude af Stand til at kontrolere, om denne Omførsel af Varer fra disse Herreder virkelig staar i et rimeligt Forhold til Forudsætningen for, at Tilladelsen i sin Tid blev givet, jeg tror, at det var i 1741. Man kan heller ikke kontrolere Varernes Oprindelse, og en Bestemmelse som denne har den Dag i Dag ikke mere Berettigelse end en hvilken som helst anden Bestemmelse, der blev givet for andre Herreder i Landet, og hvis alle skulde være ligestillede, vilde vi komme ind paa en almindelig Omløben med Varer, som ganske sikkert ikke vilde være hverken i Samfundets eller den enkelte Købers Interesse. Denne Bestemmelse, der kom, jeg tror, det var den 14. Februar 1741, stammer fra en særlig Periode, fra en Tid, da Befolkningen i disse Herreder var forarmet — særlig forarmet, men nu er Befolkningen i Hammerum med flere Herreder ikke anderledes stillet økonomisk end Befolkningen andre Steder, jeg skulde være tilbøjelig til at sige: tværtimod. Der er ogsaa givet andre Privilegier her i Landet i tidligere Tider, Privilegier, der har haft deres fulde Berettigelse. De er bortfaldet og bortfaldet uden Erstatning. Jeg skal nævne de meget betydelige Privilegier, der

blev givet Bornholmerne, fordi de i sin Tid fravristede Svenskerne Øen og afleverede den til Hans Majestæt Kongen, der havde tabt Landet. Som Tak derfor fik Bornholmerne Skatteprivilegier, der blev opretholdt lige til 1903, da vi fik de nye Skattelove, da faldt de bort. Øens Befolkning blev ogsaa forlenet med andre Privilegier, blandt hvilke jeg skal nævne, at den Beting, der skulde erlægges af Eleverne i Statsskolen i Rønne, var mindre end den, der i øvrigt blev erlagt for Eleverne i Stats-skoler andre Steder i Landet, men ogsaa dette Privilegium er bortfaldet. Det havde ingen Berettigelse mere, og det Privilegium, som Hammerum med flere Herreder til Dato har haft, maa ogsaa bortfalde. Men der gives dog nogen Erstatning her, idet der efter Lovforslagets § 40 fortsat kan gives Tilladelse til Omførsel af virkelige Husflidsprodukter, og de paagældende, som ønsker at omføre virkelige Husflidsprodukter, kan erholde et Vandrebrev, saaledes at de uden nogen som helst Vanskelighed kan gaa omkring og forhandle disse Husflidsprodukter, men det, der sættes en Stopper for og bør sættes en Stopper for, er Omløben med Varer, som ikke har noget som helst med Husflid eller Hammerum Herred at gøre.

Det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen vilde have de Dispensationsbeføjelser, der i Henhold til Lovforslaget tillægges Ministeren, begrænset. Jeg tror ikke, at nogen Minister i det hele taget kan have nogen Interesse i at beholde en Bestemmelse om, at Ministeren kan eller bør dispensere i paakommende Tilfælde. Jeg er helst alle Dispensationsbestemmelser foruden; i visse Tilfælde kan det dog være nødvendigt at have Dispensationsbestemmelser, men disse Dispensationsbestemmelser maa da ikke forflygtiges derved, at man siger, at Ministeren har Pligt til at rette sig efter de Organisationer, der gør Indstilling til ham, thi saa er der ingen som helst Rimelighed i at tillægge Ministeren Dispensationsbeføjelse. Ministeren maa have Ansvaret for de Dispensationer, der bliver givet, og han maa saa høre Organisationerne og tage det Hensyn til deres Indstilling, som der er Rimelighed for at tage. Det er særlig med Hensyn til Bestemmelserne i § 4 og § 6, navnlig i Relation til § 3, Punkt 4, at der kan være Tale om Dispensation af større Rækkevidde.

Endelig sluttede det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen sin Tale med en Lovprisning af Lavsvæsenet og sagde os, at det var Lavsvæsenet, der havde skabt den